U S N E S E N Í

Krajský soud v Plzni v právní věci **navrhovatele: ANO 2011,** se sídlem Babická 2329/2 Chodov, 149**,** *jednajícím volební zmocněnkyní Ing. J. B. L.,* bytem N. R. 17E, V. H., za účasti 1. **Městského úřadu Mariánské Lázně,** se sídlem Ruská 155/3, 353 01 Mariánské Lázně, a 2. **České pirátské strany,** *jednající volební zmocněnkyní Bc. K. P., DiS.*, bytem K. 539/4, M. L., **o návrhu na neplatnost hlasování a neplatnost voleb do zastupitelstva města Mariánské Lázně, konaných ve dnech 5. a 6. října 2018,**

takto:

I. Návrh s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Návrh

Dne 17. 10. 2018 byl Krajskému soudu v Plzni doručen návrh navrhovatele označený jako návrh na neplatnost hlasování a na neplatnost voleb Zastupitelstva města Mariánské Lázně konaných ve dnech 5. 10. až 6. 10. 2018. Navrhovatel tvrdil, že má za to, že v předmětných volbách došlo k porušení zákona č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí (dále jen *zákon o volbách*) tak závažným způsobem, že to odůvodňuje vyslovení neplatnosti hlasování, případně vyslovení neplatnosti voleb jako takových. Navrhovatel uvedl, že v uvedených volbách obdržela nejvyšší počet hlasů Česká pirátská strana (celkem 15 677 hlasů) a získala za ně 6 mandátů; navrhovatel se umístil na druhém místě s celkovým počtem 15 646 hlasů, za něž získal 5 mandátů. Další volební strany se umístily s výraznějším odstupem (žádná již nezískala více než 10 000 hlasů). Velmi těsný výsledek na prvních dvou místech (rozdíl pouhých 31 hlasů, který však v tomto konkrétním případě znamenal pro dotčené volební strany rozdíl celého jednoho mandátu) ve spojení s některými poznatky navrhovatele svědčícími o ne zcela optimální práci okrskových volebních komisí pak navrhovatele vedl k podrobné analýze volebních výsledků, při nichž byly odhaleny nesrovnalosti. Navrhovatel má za to, že došlo k pochybením při práci jednotlivých okrskových volebních komisí, která měla za následek zkreslení volebních výsledků v neprospěch navrhovatele. Navrhovatel provedl podrobnou analýzu vybraných statistických údajů z jednotlivých volebních okrsků a shledal zde výskyt významných anomálií, které zakládají důvodnou pochybnost o zákonnosti zpracování volebních výsledků v předmětných volbách. Navrhovatel podrobil detailnímu zkoumání svoje volební výsledky a výsledky České pirátské strany z jednotlivých volebních okrsků ve vazbě na průměrný počet hlasů na jednu

odevzdanou obálku; pro posouzení relevance jednotlivých údajů pak vzal v úvahu i mocnost elektorátu a volební účast v jednotlivých zkoumaných volebních okrscích.

Svým zkoumáním navrhovatel zjistil, že k podezřelé anomálii došlo v okrscích 4 a 7, v nichž Česká pirátská strana dosáhla silně nadprůměrného výsledku, přičemž u navrhovatele byl výsledek naopak s velkým odstupem nejhorší ze všech okrsků; zároveň se mělo jednat dle mínění navrhovatele o volební okrsky s výrazně nejvyšším rozdílem mezi oběma volebními stranami. Tato skutečnost je podezřelá již sama o sobě, neboť je statisticky silně nepravděpodobné, že by navrhovatel právě v těchto dvou okrscích (které nemají žádnou geografickou ani demografickou anomálii a jsou dostatečně velké na to, aby data z nich byla statisticky významná) dosáhl tak diametrálně horšího výsledku než jinde (při jinak srovnatelné mocnosti elektorátu a volební účasti).

Navrhovatel spatřoval rovněž za podezřelou skutečnost, že v okrscích č. 4 a 7 byly nejvyšší průměrné hodnoty počtu hlasů na jednu odevzdanou obálku (např. v okrsku č. 7 bylo odevzdáno 20,51 hlasu na 1 odevzdanou obálku. To znamená, že zde muselo být naprosté minimum neplatných hlasů a zároveň voliči téměř bezvýjimečně využívali svého práva udělit všech 21 hlasů. Tento výsledek je raritou a vypovídá o nesprávném vyhodnocení výsledků či dokonce o manipulaci s nimi. Navrhovatel dále poukázal na skutečnost, že v okrsku č. 7 byl rovněž zaznamenán extrémně vysoký podíl hlasů pro kandidáty České pirátské strany s pořadovým číslem 8 (Ing. P. T.) a 11 (Bc. M. P.) - takto nadprůměrného počtu hlasů pro jednoho kandidáta nebylo ani zdaleka dosaženo v žádném jiném volebním okrsku. Na první pohled se tedy zdá, že ve volebních okrscích č. 4 a 7 hlasovali voliči úplně jinak než ve zbytku města. V minulých volbách do zastupitelstva v roce 2014 se u těchto volebních okrsků žádná takováto anomálie nevyskytla. Navrhovatel je tak přesvědčen, že uvedené rozdíly nelze vysvětlit jinak, než že ve volebních okrscích č. 4 a 7 došlo k porušení volebního zákona a nesprávnému vyhodnocení hlasovacích lístků.

Navrhovatel dále spatřoval nedostatky ve složení okrskových volebních komisí. Konkrétně ve volebním okrsku č. 10 byla jedním z členů okrskové volební komise i paní A. Z. Navrhovateli je známo, že tato členka komise je starobní důchodkyní, přičemž vzhledem k jejímu zdravotnímu stavu, komunikačním schopnostem a celkovému sociálnímu zázemí lze pochybovat o důvodech, které vedly k jejímu jmenování, jakož i o způsobu, jakým svoji funkci fakticky vykonávala. Tato členka komise v průběhu samotného hlasování byla neobvykle často nepřítomna ve volební místnosti a vůbec nebyla zapojena do činnosti komise. Navrhovatel tak má obavu, že tato členka komise nebyla objektivně schopna řádně vykonávat všechny povinnosti člena okrskové volební komise, nebo že dokonce mohla být vystavena nátlaku ze strany ostatních členů komise. Obdobná situace nastala i v některých dalších okrskových volebních komisích, kdy do těchto komisí byly jmenovány osoby zejména z řad starobních důchodců.

Navrhovatel dále uvedl, že o možnosti ovlivnění volebních výsledků svědčí i skutečnost, že se vyskytly rozdíly v době trvání sčítání hlasů mezi jednotlivými volebními okrsky. Problematický byl např. volební okrsek č. 1, v němž zpracování trvalo nejdéle ze všech okrsků, přestože zde byla celá řada okrsků se srovnatelným nebo dokonce vyšším počtem odevzdaných obálek.

II. Vyjádření volebního orgánu

Městský úřad Mariánské Lázně, jako příslušný volební orgán, k návrhu uvedl, že navrhovatel tvrdil, že ve volebních okrscích č. 4 a č. 7 dosáhl nejhorších volebních výsledků ze všech okrsků, zatím co Česká pirátská strana, dosáhla silně nadprůměrného výsledku. K tomu může Městský úřad Mariánské Lázně uvést pouze to, že v určitých okrscích mohou mít voliči různý „voličský apetit“, který se takto může projevit na konkrétním výsledku.

K problematice obsazování členů okrskových komisí, tento volební orgán uváděl, že se jedná o celorepublikové téma, které bývá umocněno i tím, že může probíhat i více typů voleb v jednom termínu. Není lehké najít členy volebních komisí, kteří by chtěli trávit svůj čas tím, že budou sedět ve volebních místnostech po dobu dvou dnů dva týdny po sobě. Práce členů volebních komisí je finančně ohodnocena, přesto o ni není velký zájem. Situaci neulehčil ani sám navrhovatel, který do okrskových komisí nikoho nenominoval, ač tak ze zákona učinit mohl. Městský úřad Mariánské Lázně si není vědom toho, že při obsazování členů volebních komisí by jakkoliv pochybil. Rozhodně nebyly jmenovány osoby primárně z řad starobních důchodců s omezeným zázemím a bylo vybíráno z osob, které byly ochotné a schopné tuto činnost vykonávat. Z těchto důvodů tvrzení navrhovatele o pochybnostech v kvalitě složení jednotlivých okrskových volebních komisí označil za spekulativní.

Městský úřad Mariánské Lázně k žádosti soudu sdělil, že Česká pirátská strana (tj. volební strana č. 1) delegovala ve smyslu § 17 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb., volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů členy do některých okrskových volebních komisí v Mariánských Lázních řádně a včas. Do okrskové volební komise č. 4 byl delegován pan O. Z. a do okrskové volební komise č. 7 nebyl delegován za tuto stranu žádný člen. Politické hnutí ANO 2011 (volební strana č. 7) nedelegovalo ve smyslu § 17 odst. 2 citovaného zákona o volbách do zastupitelstev obcí do okrskových volebních komisí v Mariánských Lázních pro uvedené volby žádného člena ani náhradníka.

III. Vyjádření účastníků řízení

Česká pirátská strana se k návrhu navrhovatele nevyjádřila.

IV. Volební dokumentace

Městský úřad Mariánské Lázně soudu předložil volební dokumentaci zaměřenou na okrsek č. 4 a č. 7.

Z předložené volební dokumentace bylo zjištěno, že okrsková volební komise č. 4 byla složena ze zapisovatelky I. S. DiS., L. K. – předsedkyně, Mgr. M. E. – místopředsedkyně a členů O. Z., T. D. M. a F. H. Tito členové složili řádný slib.

Okrsková volební komise č. 7 byla složena ze zapisovatelky I. Š., E. P. – předsedkyně, K. M. – místopředsedkyně a členů Z. V., S. K. a J. Š. Členové okrskové volební komise č. 7 složili řádný slib.

Ve volebním okrsku č. 4 v městě Mariánské Lázně dne 5.10.2018 v době od 19:10 hod. do 19:20 hod. Ing. I. K. za Městský úřad Mariánské Lázně provedla ve smyslu § 38 odst. 1 zák. o volbách kontrolu v průběhu hlasování, při které nebyly zjištěny žádné závady. Dne 6. října 2018 v 12:20 hod. byla provedena ve volebním okrsku č. 4 v městě Mariánské Lázně kontrola průběhu hlasování ve volební místnosti Krajským úřadem Karlovarského kraje, při které nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Ve volebním okrsku č. 7 v městě Mariánské Lázně dne 5.10.2018 v době od 19:40 hod. do 19:50 hod. Ing. I. K. za Městský úřad Mariánské Lázně provedla ve smyslu § 38 odst. 1 zák. o volbách ve volebním okrsku č. 7 v městě Mariánské Lázně kontrolu v průběhu hlasování, při které nebyly zjištěny žádné závady. Dne 6. října 2018 v 12:35 hod. byla provedena ve volebním okrsku č. 7 v městě Mariánské Lázně kontrola průběhu hlasování ve volební místnosti Krajským úřadem Karlovarského kraje, při které nebyly zjištěny žádné nedostatky.

Z obsahu *Zápisu o průběhu a výsledku hlasování* ve volebním okrsku č. 4, které proběhlo ve dnech 5.10. a 6.10.2018 ve volbách do zastupitelstva obce Mariánské Lázně, bylo zjištěno, že podle výpisu ze seznamu voličů a jeho dodatku byl celkový počet zde zapsaných osob 403, úřední obálky byly vydány celkem 116 voličům, z nichž 115 úředních obálek bylo odevzdáno. Všechny volební strany ve volebním okrsku dosáhly celkem počtu 2320 platných hlasů, přičemž ve volebním okrsku bylo registrováno 10 volebních stran. Pro volební stranu č. 1 Česká pirátská strana bylo ve volebním okrsku č. 4 odevzdáno 745 hlasů a pro volební stranu č. 7 ANO 2011 - 264 hlasů.

Z obsahu *Zápisu o průběhu a výsledku hlasování* ve volebním okrsku č. 7, které proběhlo ve dnech 5.10. a 6.10.2018 ve volbách do zastupitelstva obce Mariánské Lázně, bylo zjištěno, že podle výpisu ze seznamu voličů a jeho dodatku byl celkový počet zde zapsaných osob 622, úřední obálky byly vydány celkem 209 voličům, z nichž 209 úředních obálek bylo odevzdáno. Všechny volební strany ve volebním okrsku dosáhly celkem počtu 4287 platných hlasů, přičemž ve volebním okrsku bylo registrováno 10 volebních stran. Pro volební stranu č. 1 Česká pirátská strana bylo ve volebním okrsku č. 7 odevzdáno 1159 hlasů a pro volební stranu č. 7 ANO 2011 - 546 hlasů.

Celkově ve volbách do zastupitelstva města Mariánské Lázně získala volební strana č. 1 Česká pirátská strana celkem 15 677 hlasů (což představuje 22,49%) a tím 6 mandátů a volební strana č. 7 ANO 2011 získala celkem 15 646 hlasů (což představuje 22,45%) a tím 5 mandátů.

V. Posouzení věci soudem

Podle **§ 90 odst. 1. zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*s. ř. s*.“), za podmínek stanovených zvláštními zákony, může se

občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Podle **§ 90 odst. 3 s.ř.s.** soud rozhodne usnesením, a to do dvaceti dnů poté, kdy návrh došel soudu. Jednání není třeba nařizovat**.**

Zvláštním zákonem v projednávané věci je **zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.**

Podle **§ 60 odst. 1 věty prvé zákona o volbách** podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva.

Podle **§ 60 odstavec 2 zákona o volbách** návrh na neplatnost hlasování může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování.

Podle **§ 60 odst. 3 zákona o volbách** návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb.

Z výše citovaných ustanovení zák. o volbách vyplývá, že návrh na neplatnost hlasování ve volbách je důvodný při naplnění tří předpokladů, a to pokud je shledána protizákonnost v důsledku porušení konkrétního ustanovení zákona o volbách, pokud současně existuje souvislost mezi shledanou protizákonností a celkovým počtem hlasů odevzdaných pro konkrétní volební stranu nebo její jednotlivé kandidáty a pokud tato protizákonnost navíc ovlivnila výsledek hlasování hrubým způsobem, v důsledku čehož došlo k výrazně odlišným výsledkům voleb. Soud při přezkumu výsledků voleb přitom vychází z presumpce správnosti závěrů jednotlivých okrskových volebních komisí, pokud v konkrétním případě nebyl prokázán opak (obdobně *Nejvyšší správní soud v usnesení čj. Vol 67/2010-47 dostupném na www.nssoud.cz*). Tento právní názor je podepřen i názorem Ústavního soudu v jeho nálezu sp. zn. Pl. Ús 73/04 dostupném na www.nalus.cz, podle kterého pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v takovém řízení je založena vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá. Soudní řízení ve věcech volebních vedené podle soudního řádu správního tak není založeno na principu inkvizičním, ve kterém by soud sám vyhledával indicie a relevantní podklady a důkazy k tvrzení účastníků. Navrhovatele proto v řízení před správním soudem tíží břemeno tvrzení a břemeno důkazní, a pokud tato břemena neunese, soud jeho návrh zamítne.

V projednávaném případě soud shledal, že voleb do zastupitelstva města Mariánské Lázně se účastnilo celkem 10 volebních stran, včetně volební strany č. 1 Česká pirátská strana a volební strany č. 7 ANO 2011. Volby se konaly celkem v 17 volebních okrscích. Volební strana č. 1 Česká pirátská strana získala celkem 15 677 hlasů, což představuje 22,49% a

získala tím 6 mandátů z celkového počtu 21 volených členů zastupitelstva. Volební strana č. 7 ANO 2011 získala celkem 15 646 hlasů, což představuje 22.45 %, čímž získala ve voleném zastupitelstvu 5 mandátů.

Navrhovatel tvrdil, že ve volebních okrscích č. 4 a č. 7 došlo k velmi podezřelé anomálii, neboť v těchto okrscích Česká pirátská strana dosáhla silně nadprůměrného výsledku, přičemž u navrhovatele byl výsledek naopak s velkým odstupem nejhorší ze všech okrsků. Jednalo se o volební okrsky s výrazně nejvyšším rozdílem mezi oběma volebními stranami. Podle navrhovatele tato skutečnost je podezřelá již sama o sobě, neboť je statisticky silně nepravděpodobné, že by navrhovatel právě v těchto dvou okrscích dosáhl tak diametrálně horšího výsledku než jinde.

Z volební dokumentace soud shledal, že ve volebním okrsku č. 4 pro všechny volební strany bylo odevzdáno 2 320 platných hlasů, a to z maximálně možného počtu těchto hlasů 2415, při odevzdání 115 úředních obálek. Ve volebním okrsku č. 4 volební strana č. 1 Česká pirátská strana získala 745 hlasů a volební strana č. 7 ANO 2011 264 hlasů.

Ve volebním okrsku č. 7 pro všechny volební strany bylo odevzdáno 4 287 platných hlasů, a to z maximálně možného počtu těchto hlasů 4 389, při odevzdání 209 úředních obálek. Ve volebním okrsku č. 7 volební strana č. 1 Česká pirátská strana získala 1159 hlasů a volební strana č. 7 ANO 2011 546 hlasů.

Soud dále shledal, že v každém volebním okrsku pracovala řádně ustanovená okrsková volební komise a každá z volebních stran, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva, mohla do okrskové volební komise ve smyslu § 17 odst. 2 zák. o volbách delegovat jednoho člena a jednoho náhradníka. Tohoto práva využila volební strana č. 1 Česká pirátská strana, která do okrskové volební komise č. 4 delegovala O. Z. Do okrskové volební komise č. 7 tato volební strana nenominovala žádného člena. Volební strana č. 7 ANO 2011 svého práva delegovat do okrskové volební komise č. 4 a č. 7 svého člena nevyužila. Členové okrskové volební komise měli možnost podílet se na posuzování platnosti hlasovacích lístků a podílet se na sčítání hlasů a v případě jakýchkoliv pochybností o korektnosti voleb mohli uplatnit své výhrady formou odepření podpisu na zápisu o průběhu a výsledku hlasování s uvedením důvodů odepření podpisu. Tato situace však v projednávaném případě nenastala. Celý proces průběhu voleb byl kontrolován ve smyslu § 38 odst. 1 zák. o volbách Městským úřadem Mariánské Lázně a Krajským úřadem Karlovarského kraje a při prováděné kontrole nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky při hlasování.

Navrhovatel tvrdil, že v předmětných volbách došlo k porušení zákona o volbách a svá tvrzení dovozoval ze statistických údajů o výsledku voleb ve vztahu ke všem 17 okrskům s porovnáním volebních výsledků jednotlivých 10 volebních stran, které se voleb účastnily. Porušení zákona o volbách přitom dovozoval z podezřelé anomálie výsledků volební strany č. 1 a č. 7 ve volebních okrscích č. 4 a č. 7. Současně porušení zákona o volbách dovozoval z průměrného počtu hlasů na jednu odevzdanou obálku, kdy tento počet byl v uvedených volebních okrscích výrazně nejvyšší a v případě volebního okrsku č. 7 dosáhl průměrné hodnoty 20,51 hlasů na jednu odevzdanou obálku z 21 max. možných hlasů. Tento vysoký

podíl podle navrhovatele vypovídá o nesprávném vyhodnocení výsledků či dokonce o manipulaci s nimi.

Navrhovatelem zdůrazněný rozdíl mezi volebními výsledky volební strany č. 1 České pirátské strany a volební strany č. 7 ANO 2011 však není bez dalšího možné považovat za relevantní důkaz pro zpochybnění výsledku voleb.

Pouhá indicie navrhovatele v rovině, že anomálie ve volebních výsledcích okrsku č. 4 a č. 7 je vysvětlitelná pouze závažným porušením zákona o volbách, nemůže vést ke zpochybnění legálnosti hlasování ve volbách do zastupitelstva obce, pokud není tato indicie podložena konkrétními důkazy na porušení konkrétního ustanovení zákona o volbách. Tento závěr v projednávaném případě platí tím spíše, že okrsková volební komise č. 4 a ani okrsková volební komise č. 7 v zápisu o průběhu voleb neuvedla žádné okolnosti, které by mohly mít vliv na výsledek hlasování. Soud proto vychází ze závěrů obou okrskových volebních komisí, tyto považuje za správné, neboť v projednávaném případě nebyl prokázán opak. K tomu, aby soud mohl sám přistoupit k přepočtu hlasů či k přezkoumávání správnosti jejich posouzení, by musela vystoupit zvlášť významná indicie, která by byla způsobilá vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb. (obdobně Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 22.10.2014 sp. zn. Vol 18/2014 dostupném na www.nssoud.cz) Samotná skutečnost, že rozdíl mezi výsledky dvou dotčených volebních stran byl velmi těsný, však není zvláště významnou indicií způsobilou vyvolat pochybnosti o správnosti výsledků voleb (obdobně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28.11.2006 čj. Vol 82/2006-51 dostupného na www.nssoud.cz).

Předložené zápisy o průběhu o výsledku hlasování ve volebním okrsku č. 4 a č. 7 doložily, že nedošlo k nesouladu mezi počtem voličů, kteří se účastnili voleb a počtem odevzdaných hlasovacích lístků a komise v žádném případě nezaznamenala žádné stížnosti a průběh voleb v uvedených okrscích tak lze celkově vyhodnotit jako standardní. Potvrzení navrhovatele vyvolané nespokojeností s velmi těsným výsledkem voleb nestačí ke zpochybnění jejich výsledku a nemůže přivést soud k revizi celého volebního procesu.

K obecně vytýkaným nedostatkům ve složení okrskových volebních komisí a velkými rozdíly v době potřebné pro sčítání hlasů mezi jednotlivými volebními okrsky, soud ve stejně obecné rovině shledává, že s přihlédnutím k předložené volební dokumentaci a stanoviska příslušného volebního orgánu k porušení zákona o volbách na podkladě v zákonem žádané intenzitě nedošlo.

Návrh nebyl shledán důvodným, a proto jej soud podle § 90 odst. 3 věty prvé za analogického použití § 78 odst. 7 s. ř. s. usnesením zamítl.

Žádný z účastníků řízení nemá podle § 93 odst. 4 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je kasační stížnost nepřípustná (§ 104 odst. 1 část věty před středníkem s. ř. s.).

Toto usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu, tj. dnem 5. 11. 2018 (§ 93 odst. 5 věta druhá s. ř. s.).

V Plzni dne 5. listopadu 2018

JUDr. Václav Roučka, v.r.
předseda senátu

Za správnost: K.